

Veel AOW'ers laten € 800 energievergoeding lopen

Houd het oog op zwakste ouderen, de overheid doet het te vaak niet

Ouderen met de laagste inkomens vormen een kwetsbare en moeilijk te bereiken groep. Dat wordt door de overheid bij herhaling miskend. Maatregelen om deze groep financieel tegemoet te komen, werken niet of bereiken veel ouderen niet. Ambtenaren en politici hebben meer empathie en verbeeldingskracht nodig om goede regelingen voor ouderen te maken. Familie, vrienden, burens en zorgverleners houden hopelijk voorlopig een oogje in het zeil.

Twee recente voorbeelden maken pijnlijk duidelijk hoe ver de overheid af staat van de werkelijkheid van de ouderen met de laagste inkomens. Een eerste voorbeeld betreft de ontkoppeling van de AOW van het netto minimumloon. Het tweede de vergoeding voor de gestegen energieprijzen.

In het regeerakkoord van Rutte IV wordt gezegd, dat de laagste inkomens via de ouderenkorting gecompenseerd worden, omdat hun AOW de komende jaren niet de 7,5% stijging van het netto minimumloon volgt. Deze ouderenkorting is een belastingaftrek voor AOW'ers. Mensen met alleen AOW - of met een aanvullend pensioen tot 500 euro naast hun AOW - betalen daarover geen belasting. Ze hebben dus niets aan die belastingkorting. Het doel wordt hier dus volkomen gemist. Als dit onzalige idee doorgaat, treft het bijna een miljoen AOW'ers, die de hun toegezegde vergoeding niet kunnen 'verzilveren'.

Het tweede voorbeeld betreft de vergoeding voor de hoge energiekosten van € 800 die de overheid recent heeft toegezegd aan mensen met lagere inkomens. In totaal komen 800.000 huishoudens in aanmerking voor deze tegemoetkoming. Wie in de bijstand zit, heeft er recht op en krijgt de vergoeding automatisch. Senioren met een AOW-uitkering zonder aanvullend pensioen moeten, net als ZZP-ers, deze vergoeding zelf aanvragen bij de gemeente.

Het laat zich nu al voorspellen dat ouderen met de laagste inkomens slechts in geringe mate gebruik zullen maken van de vergoeding voor de gestegen energiekosten. Niet omdat ze hem niet nodig hebben. Dat hebben ze gezien hun lage inkomen juist wel. Hogere energiekosten komen juist extra hard aan bij de laagste inkomens. Veel ouderen met alleen AOW weten de weg niet te vinden, zijn slecht ter been, zijn niet vertrouwd met internet of zijn misschien al te moedeloos of nog te trots om de vergoeding aan te vragen.

Het komt vaker voor, dat de overheid regelingen optuigt voor de Bühne, die in de praktijk helemaal niet werken. Van veel regelingen wordt minder gebruik gemaakt dan vooraf becijferd. Het ongebruikte deel noemt met na afloop heel nuchter de 'onderuitputting' en wordt geboekt als meevaller voor de schatkist. Terwijl je zou verwachten dat er een

onderzoek volgt, waarom het gereserveerde geld zijn doel niet heeft bereikt en hoe dat alsnog hersteld kan worden.

Het is duidelijk dat de overheidsvoorlichting vaak tekort schiet. Veel officiële informatie over regelingen bereikt de betreffende doelgroep niet. Veel rechthebbende senioren zijn zich daarom niet bewust van de beschikbare regelingen. Ouderenorganisaties, vakbonden en andere maatschappelijke organisaties nemen hierin een belangrijk stuk voorlichting van de overheid over. Maar de allerzwaksten zijn doorgaans geen lid van zo'n organisaties. Ze hebben het geld er niet voor.

Het meest stuitende is nog wel dat de overheid soms eisen stelt, die helemaal niet aansluiten bij de wereld van doelgroep, zoals nu bij € 800 energievergoeding. Voor veel senioren met alleen AOW, doorgaans ook de oudste groep, is het een te grote hindernis om die vergoeding zelfstandig aan te vragen bij de gemeente. Deze ouderen kunnen de hulp goed gebruiken van attente familieleden, vrienden, burens en zorgverleners om de weg naar de energievergoeding te vinden. Spreek ze er over aan. Help ze hun € 800 te incasseren. Laat ze niet in de kou staan.

Martin van Rooijen is oud-staatssecretaris van Financiën en fractieleider van 50PLUS in de Eerste Kamer